

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ονομάζομαι Αριστέα Βασαρδάνη, του Αριστοτέλη και της Καλής. Γεννήθηκα στην Αθήνα. Είμαι τριάντα οκτώ ετών. Η διεύθυνσή μου είναι Νεμέας 12, Κυψέλη. Έχω τελειώσει το λύκειο με λίαν καλώς και γνωρίζω άριστα αγγλικά και αρκετά καλά ιταλικά. Επίσης, κατέχω άριστα τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και των βασικών προγραμμάτων αυτού. Για επιβεβαίωση των παραπάνω, σας υποβάλλω επικυρωμένα ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων πτυχίων και βεβαιώσεων.

Το όνειρό μου ήταν να πάω στο πανεπιστήμιο. Να σπουδάσω μαθηματικά. Από τότε που ένιωσα τον εαυτό μου, κατάλαβα την αδυναμία που είχα στους αριθμούς. Θαρρώ πως, σαν πιτσιρίκι, πρώτα άρχισα να μετράω με τα δαχτυλάκια μου και ύστερα μίλησα! Οι αριθμοί ασκούσαν επάνω μου μια περίεργη σαγήνη. Για μένα δεν ήταν κάτι το απρόσωπο και άψυχο. Στο παιδικό μου μυαλό έπαιρναν σάρκα και οστά, αντιστοιχούσαν σε οντότητες. Παραδείγματος χάρη, ο αριθμός 1 ήταν η μαμά, το 2 αντιστοιχούσε στον μπαμπά. Εγώ ήμουν το 3! Όταν άκουγα 5, ερχόταν στη σκέψη μου αυτόματα η Καίτη, η αδελφή της μαμάς, και πήγαινε λέγοντας. Δεν κατάλαβα ποτέ γιατί στις γυναίκες έδινα περιττούς αριθμούς, ενώ στους άντρες ζυγούς. Να αναφέρω πως άφησα κενή τη θέση του αριθμού 6 λόγω ενός τρομακτικού ονεί-

ρου που με αναστάτωσε πολύ όταν πήγαινα στο δημοτικό και που δεν μπόρεσα ποτέ να ερμηνεύσω. Έβγαλα τον θείο Νίκο από αυτή τη θέση και του έδωσα έναν άλλο ζυγό αριθμό. Δεν μπήκε όμως ποτέ άλλο πρόσωπο στο 6. Το φύλαξα κενό σαν εκκρεμότητα, περιμένοντας στο απώτερο μέλλον κάποιο καινούργιο πρόσωπο ή τέλος πάντων κάτι άλλο σημαντικό να το αντιστοιχίσω με τον συγκεκριμένο αριθμό.

Σαν μου πρωτόμαθαν να κάνω πρόσθεση, νόμιζα ότι μου χάρισαν ένα μαγικό ραβδάκι με το οποίο μπορούσα να μεταμορφώνω τους ανθρώπους, όπως η μάγισσα του παραμυθιού. Επειδή στον δικό μου παιδικό κόσμο τα προσφιλή μου πρόσωπα τα αντιπροσώπευε ένας και μοναδικός αριθμός, μου άρεσε να φαντασιώνομαι πως αν στον αριθμό 1, που ήταν η μαμά, πρόσθετα έναν αριθμό ο οποίος δεν αντιστοιχούσε σε κανένα γνωστό μου άτομο, θα τη μεταμόρφωνα σε κάποιο άλλο άσχετο από εκείνη πρόσωπο!

Βέβαια, είχα πλήρη επίγνωση πως τις αριθμητικές πράξεις δεν τις χρησιμοποιούν οι άνθρωποι για μαγικά ραβδιά, αλλά για άλλο σκοπό. Όμως μου άρεσε αυτό το παιχνίδι. Το έβρισκα πολύ διασκεδαστικό, κυρίως αν κάποιος από τους δικούς μου με είχε μαλώσει. Τον εξαφάνιζα στη στιγμή μέσω της αριθμητικής και ξεπερνούσα κάθε στενοχώρια. Όταν διευρύνθηκαν οι μαθηματικοί μου ορίζοντες, εκτός από το σύνολο των ακεραίων άρχισα να χρησιμοποιώ και κλασματικούς αριθμούς στο παιχνίδι της αντιστοίχισης. Παραδείγματος χάρη, όλοι οι δάσκαλοι του δημοτικού πήραν κλασματική μορφή. Η κυρία Ζωή ήταν το $\frac{1}{4}$, ο κύριος Γεράσιμος το $\frac{1}{6}$, και ούτω καθεξής. Το ίδιο και οι καθηγητές του γυμνασίου και του λυκείου. Όσο πιο βαρετός ήταν ο καθηγητής τόσο μεγάλωνε ο παρονομαστής του κλάσματος. Αργότερα μπήκαν στο παιχνίδι και άλλοι αριθμοί, οι άρρητοι, όπως οι τετραγωνικές ρίζες του 3, του 5, του 11, και για να το

πω τελείως απλά, αριθμοί που δεν είχαν αρμονία. Αυτούς τους είχα ονομάσει «κακούς αριθμούς» και τους έπαιρναν οι αντιπαθείς προς εμένα άνθρωποι!

Δεν περιορίστηκα όμως στους ανθρώπους. Κάποια στιγμή έβαλα στον κόσμο των αριθμών και τις καθημερινές μου συνήθειες. Έτσι, ένα σωρό ταπεινά και ανθρώπινα, αντιστοιχίστηκαν σε αριθμούς της τρίτης και τέταρτης εκατοντάδας. Για παράδειγμα, οι αριθμοί 221, 222, 321 αντιπροσώπευαν το βούρτσισμα των δοντιών, το λούσιμο των μαλλιών, το καθάρισμα των αυτιών. Όταν ανέβαινε κλίμακα δυσκολίας η φροντίδα, μεγάλωνε και ο αριθμός απεικόνισης. Έμπαιναν στο παιχνίδι οι χιλιάδες. Δεν χρησιμοποιούσα όμως ποτέ αριθμούς με μηδενικά για ανθρώπους και για απλές δουλειές. Τους αριθμούς με μηδενικά τους κρατούσα στην άκρη, σκοπεύοντας να απεικονίσω πιο σοβαρές καταστάσεις. Πράγματι, τους χρησιμοποίησα σε μεγάλη ηλικία όταν ο συναισθηματικός μου κόσμος σείστηκε συθέμελα και προκειμένου να επιβιώσω αναγκάστηκα να διοχετεύσω τα έντονα και καταστροφικά μου συναισθήματα στον κόσμο των αριθμών.

Καθώς πλούτιζα τις μαθηματικές μου γνώσεις, μια εσωτερική δύναμη με έσπρωχνε να χρησιμοποιώ στο υπέροχο νοερό μου οικοδόμημα όχι μόνο αριθμούς αλλά και ανώτερες έννοιες των μαθηματικών. Διάφορα γεγονότα της ζωής μου καταγράφηκαν με τη μορφή πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων εξισώσεων ανάλογα με τη βαρύτητα που είχαν στη ζωή μου, όπως γενέθλια, γάμοι, βαφτίσεις συγγενικών προσώπων. Ακόμα και συστήματα εξισώσεων με πολλούς αγνώστους χρησιμοποίησα για να κατηγοριοποιήσω περιστατικά που έπαιξαν σημαντικό ρόλο για μένα. Δεν έλειψαν, βέβαια, και οι αριθμητικοί όπως και οι γεωμετρικοί πρόοδοι που απεικόνιζαν επαναλαμβανόμενες καταστάσεις τις οποίες ήμουν υποχρεωμένη να συγκρατώ στο μυαλό μου. Φυσικά, είμαι καταπληκτική αριθμομνήμων. Όταν θα φτάσει η ώρα

να δύσει ο εγκέφαλός μου, το τελευταίο πράγμα που θα σβηστεί από τα εγκεφαλικά μου κύτταρα θα είναι οι αριθμοί.

Ωστόσο, αργότερα συνειδητοποίησα πως γενικά οι αριθμοί έχουν μια καταλυτική επίδραση, μαγική θα μπορούσε να πει κανείς, στις ζωές των ανθρώπων. Όλες οι σημαντικές φάσεις της ανθρώπινης ύπαρξης έχουν τη σφραγίδα ενός αριθμού. Στα έξι πάμε σχολείο, στα δεκατρία μπαίνουμε στην εφηβεία, στα δεκαοκτώ ψηφίζουμε, στα εξήντα πέντε παίρνουμε σύνταξη, στα ογδόντα θεωρούμαστε υπερήλικες.

Ως μαθήτρια ενθουσιαζόμουν με τη λογική συνέχεια της άλγεβρας, όπως και με την αρμονία των γεωμετρικών σχημάτων. Μιλούσαν στην ψυχή μου με μια γλώσσα μυστική που μόνο εγώ αντιλαμβανόμουν. Όσο πιο σύνθετα ήταν τα προβλήματα, τόσο πιο πολύ μου κινούσαν το ενδιαφέρον. Έλυνα με μεγάλη ευκολία πάσης φύσεως ασκήσεις προς μεγάλη έκπληξη των συμμαθητών μου. Δεν αισθάνθηκα ποτέ φόβο για τα μαθηματικά. Δεν έπαυσα όμως ποτέ να αισθάνομαι δέος για τα επιτεύγματα αυτής της αέναα εξελισσόμενης επιστήμης, αλλά και αγωνία μήπως και αυτά πέσουν στα χέρια τρομερά απερίσκεπτων ανθρώπων που διακατέχονται από υπέρμετρη φιλαρχία και πλεονεξία, οπότε η καταστροφή για τον πλανήτη μας και τα γήινα όντα θα ήταν ανυπολόγιστη.

Ονειρευόμουν τον εαυτό μου να διδάσκει μαθηματικά σε ένα από τα πλέον γνωστά σχολεία της Αθήνας. Ακόμα περισσότερο, φιλοδοξούσα να κάνω ακαδημαϊκή καριέρα. Να φτάσω πολύ ψηλά. Να ανέβω όλα τα σκαλοπάτια της διδασκαλικής ιεραρχίας του πανεπιστημίου Αθηνών ή της Θεσσαλονίκης. Να γίνω καθηγήτρια ανωτέρας άλγεβρας ή αριθμητικής ανάλυσης και να διδάσκω τους φοιτητές. Αυτοί, πάλι, θα σκοτωνόντουσαν να πιάσουν τις μπροστινές θέσεις στο αμφιθέατρο όταν θα έφτανε η ώρα του δικού μου μαθήματος, σύμφωνα με το πρόγραμμα,

ώστε να με παρακολουθούν καλύτερα. Από το στόμα μου θα κρεμόντουσαν τα καημένα τα παιδιά και θα κρατούσαν σημειώσεις ως προς τα θεωρήματα που θα ανέλυα στον πίνακα. Στο τέλος του μαθήματος θα με χειροκροτούσαν για να μου εκφράσουν το θαυμασμό τους. Στο διάλειμμα θα μαζευόντουσαν γύρω μου σαν τα μελισσόπουλα για να μου πιάσουν κουβέντα, είτε για τα μαθηματικά είτε για άλλα επίκαιρα θέματα της καθημερινότητας. Και εγώ θα διαμαρτυρόμουν δήθεν, λέγοντας: «Παιδιά, με καθυστερείτε έχω να προετοιμαστώ για τη συνεργασία μου με τον πρύτανη». Αλλά θα το ήθελα να βρίσκομαι ανάμεσά τους και να συζητάω με τις ώρες μαζί τους. Οι νέοι θα έπαιρναν από μένα γνώσεις και πείρα κι εγώ θα ρουφούσα από αυτούς ζωντάνια, νεανική τόλμη και δίψα για καθετί καινούργιο και άγνωστο που θα μου κινούσε το ενδιαφέρον να εξερευνήσω. Αυτή η επαφή θα με έκανε στους φοιτητικούς κύκλους πολύ αγαπητή, παρ' όλο που στη βαθμολογία θα ήμουν τσιγκούνα. Τα άριστα θα τα έδινα με το σταγονόμετρο, μόνο σ' εκείνους που άξιζαν πραγματικά και όχι στα παιδιά ή στα ανίψια των συναδέλφων, όπως γίνεται συνήθως, από αυτά που έχω ακούσει δηλαδή. Γι' αυτό και το παρατσούκλι μου στο πανεπιστήμιο θα ήταν « Αριστέα η δίκαιη », όπως λέγανε οι αρχαίοι μας πρόγονοι Αριστείδης ο δίκαιος.

Όμως δεν θα περιοριζόμουν μόνο στη μετάδοση των γνώσεων στους μαθητές μου. Η σχέση μας δεν θα ήταν μια ξερή σχέση δασκάλου-μαθητή. Θα βασιζόταν και στο συναίσθημα. Αν κάποια παιδιά αντιμετώπιζαν προβλήματα στη ζωή τους, θα ήξεραν πως η πόρτα του γραφείου μου είναι πάντα ανοιχτή όπως και τα αυτιά μου για να ακούσω με κατανόηση και να τα βοηθήσω να ξεπεράσουν τις αντιξοότητες με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Δυστυχώς, όμως, όλος αυτός ο συνωστισμός ονείρων όπου δίδασκα μαθηματικά σαν διακεκριμένη καθηγήτρια λυκείου ή αγόρευα φορώντας την τήβεννο στις αίθουσες του πανεπιστημίου

ου, διαλύθηκε πριν από πολλά χρόνια από τη φωνή της Λούλας, δηλαδή της μάνας μου, της κυρίας Καλής, ενώ συγχρόνως έκανε τον γνώριμο υποτιμητικό μορφασμό, μιας και απευθυνόταν σ' εμένα.

«Τι καθηγητλίκια μας αραδιάζεις; Μπας και σου πέρασε από το μυαλό ότι θα πληρώνω εγώ φροντιστήρια περιμένοντας όλη μου τη ζωή να περάσει η αφεντιά σου σε ανώτατη σχολή; Δεν σφάξανε, πουλάκι μου. Ο πατέρας σου δημόσιος υπάλληλος είναι όχι εφοπλιστής. Δεν περισσεύουν για ισόβια φροντιστήρια και ιδιαίτερα. Βγάλε την άλγεβρα και τα θεωρήματα από το μυαλό σου και κοίταξε να βρεις δουλειά να βγάζεις καμιά δεκάρα. Όλη την ημέρα σαχλαμαρίζεις σαν μπεμπέκα, παρακολουθώντας κινούμενα σχέδια στην τηλεόραση ή αγώνες μπάσκετ. Δες τα μούτρα σου στον καθρέφτη! Η εμφάνισή σου μόνο δεσποινίδα δεν θυμίζει! Τρύπια τζιν παντελόνια και μαλλιά καρφάκια γεμάτα σιχαμερό ζελέ!»

Τότε, πετάχτηκε ο πατέρας μου, ο Αριστοτέλης, και είπε με παρακλητική φωνή:

«Λούλα μου, κοριτσάκι μου, άδικα συγχύζεσαι και φωνάζεις. Νομίζω ότι η Αριστέα μας θα μπορούσε να κάνει και τα δύο. Δηλαδή να ξαναδοκιμάσει να δώσει εισαγωγικές για να περάσει στο πανεπιστήμιο αφού το επιθυμεί και, παράλληλα, να ενδιαφερθώ κι εγώ να ψάξω να της βρω καμιά θέση. Πιστεύω πως είναι αμαρτία να μη σπουδάσει. Το θέλει τόσο πολύ! Άλλωστε, είναι άριστη στα μαθηματικά. Όλοι οι καθηγητές της και ο λυκειάρχης έλεγαν πως είναι διάνοια, μαθηματική ιδιοφυΐα!»

«Δεν ξέρω, Αριστοτέλη, τι ήτανε στα μαθηματικά. Ξέρω, όμως, πολύ καλά ότι και τις τρεις φορές που έδωσε εξετάσεις βγήκε στην έκθεση εκτός θέματος. Γράφει άσχετα πράγματα από αυτά που ζητάνε στις εισαγωγικές. Γράφει δικές της θεωρίες και απόψεις που οι διορθωτές δεν τις κάνουν καθόλου κέφι.

Τις διαβάζουν, τους σηκώνεται η τρίχα και της βάζουν για βαθμό μονάδα! Με μονάδα λοιπόν στην έκθεση δεν πρόκειται ποτέ να περάσει. Πάρ' το απόφαση. Αλλά και στα υπόλοιπα μαθήματα δεν είδα κανένα άριστα!»

«Λούλα μου, είσαι απόλυτη. Ας κάνει ιδιαίτερο στην έκθεση».

«Ε, ορίστε, εσύ φταις! Πάντα παίρνεις το μέρος της. Ποτέ δεν τη μάλωσες. Πάντα τη χάιδευες, ακόμα κι όταν έκανε ζημιές και αταξίες. Γι' αυτό έγινε έτσι κακομαθημένη και άχρηστη. Τίποτε δεν μπορεί να κάνει. Ούτε διάβασμα ούτε νοικοκυριό. Ό,τι και να προσπάθησα να της δείξω δεν κατάφερε να το μάθει. Μια δουλειά σωστή δεν βγαίνει από τα χέρια της. Αλλά, βλέπεις, την έχουμε μοναχοκόρη».

«Α, γλυκιά μου, τουλάχιστον σ' αυτό δεν φταίω εγώ. Μην τα ρίχνεις σ' εμένα, εσύ δεν ήθελες άλλο παιδί. Εγώ όπως ξέρεις προέρχομαι από πολυμελή οικογένεια και θα ήθελα να συνεχίσω την παράδοση της οικογένειάς μου!»

Οι αψιμαχίες μεταξύ του πατέρα μου και της μάνας μου συνεχίστηκαν για αρκετές μέρες. Στο τέλος, βέβαια, έγινε αυτό που ήθελε η Λούλα. Άλλωστε έτσι γινόταν στο σπίτι μας. Ο Αριστοτέλης πάντα υποχωρούσε. Αλλά και πώς να μην υποχωρεί; Επόμενο ήταν αφού όταν παντρεύτηκαν εκείνος ήταν ένας άντρας μέτριας εμφάνισης σαράντα ετών, ενώ η Λούλα ένα κοριτσόπουλο σαν τα κρύα τα νερά που μόλις είχε κλείσει τα είκοσι.

Εκείνος λιγόλογος, στωικός, ανεκτικός, χωρίς εξάρσεις και πάθη, εκείνη φλύαρη, εκρηκτική, ανυπόμονη και οξύθυμη.

Ο πατέρας τη λάτρευε και καμάρωνε που την είχε ταίρι του. Έτσι, δεν της χάλαιγε ποτέ χατίρι.

Το αποτέλεσμα ήταν να μείνουν οι σπουδές και τα μαθηματικά ένα όνειρο δικό μου ανεκπλήρωτο, αλλά συνάμα και ένας κρυφός καημός που από καιρό σε καιρό με έτρωγε και με τρώει ακόμα μέχρι σήμερα.

Αναγκάστηκα λοιπόν να αφήσω στην άκρη τον Ευκλείδη και τον Πυθαγόρα και να ασχοληθώ με την πρακτική αριθμητική. Έδωσα εξετάσεις σε μια τράπεζα όπου πέρασα και μάλιστα σε πολύ καλή σειρά. Σημειωτέον, στην έκθεση πήρα άριστα, προς μεγάλη έκπληξη της Λούλας που είχε κάνει τάμα να πάει στην Τήνο για προσκύνημα, αν έγραφα τούτη τη φορά πάνω από τη βάση και δεν μου μηδένιζαν οι διορθωτές την κόλλα από τις πολλές ασυναρτησίες.

Από τότε έχουν περάσει σχεδόν είκοσι χρόνια. Εργάζομαι στη διεύθυνση οργάνωσης της τράπεζας και μπορώ να πω ότι είμαι ευχαριστημένη από το αντικείμενο με το οποίο ασχολούμαι, αλλά το περιβάλλον είναι θλιβερό. Λίγοι συνάδελφοι είναι αυτοί με τους οποίους έχω φιλικές σχέσεις. Οι υπόλοιποι είναι άνθρωποι κακομοίρηδες στο μυαλό και στην ψυχή. Άνθρωποι που με καλημερίζουν δήθεν ευγενικά και μελιστάλαχτα και από πίσω μου σκάβουν το λάκκο. Και ενώ εγώ είμαι σκυμμένη στον υπολογιστή μου και δουλεύω, αυτοί περνούν την ώρα τους ρουφιανεύοντας στους πιο πάνω. Σχετικά δε με τους πιο πάνω, δηλαδή τους προϊσταμένους, τα πράγματα είναι χειρότερα. Έχουν καβαλήσει το καλάμι για τα καλά! Καμαρώνουν συνεχώς σαν γύφτικα σκεπάρνια χωρίς να κάνουν το παραμικρό. Περνούν τη μέρα τους έξω από το γραφείο του γενικού διευθυντή, ή του υποδιοικητή, περιμένοντας να βγει «προς νερού του» για να τον «γλείψουν» και να εδραιώσουν τη θέση τους. Αλλά, βλέπεις, αυτοί έχουν προσόντα. Έχουν πτυχία και μεταπτυχιακά, δεν είναι του λυκείου σαν κι εμένα.

Επειδή το παιδικό παιχνιδάκι με την αντιστοίχιση αριθμών και ανθρώπων το συνεχίζω μέχρι σήμερα αφού εξακολουθεί ακόμα να με διασκεδάζει, εννοείται πως όλοι οι ελεεινοί του γραφείου καταχωρήθηκαν στη μνήμη μου με τους πιο «κακούς αριθμούς», δηλαδή τετραγωνικές ρίζες αριθμών, που ο υπολογισμός

τους δεν τέλειωνε ποτέ. Ο αχώνευτος διευθυντής με το μούσι σε στυλ Μεφιστοφελή ήταν «ο κύριος τετραγωνική ρίζα του 5», ενώ ο αντιπαθητικός νεαρός προϊστάμενος που θεωρούσε τον εαυτό του μεγάλο γόη και καρδιοκατακτητή ήταν «ο κύριος τετραγωνική ρίζα του 13».

Η δουλειά που ξεκίνησα σε νεαρή ηλικία με έκανε οικονομικά ανεξάρτητη. Με βοήθησε να μάθω να στηρίζομαι στον εαυτό μου, αν και δεν το πετύχαινα πάντα διότι η ζωή έχει πολλά απρόοπτα. Παράλληλα, έγινα πιο ανθεκτική στις σφαλιάρες της ζωής που προέρχονταν είτε από δικό μου λάθος είτε από τα λάθη και την κακή πρόθεση των άλλων ανθρώπων.

Όμως ποτέ δεν συγχώρεσα τη Λούλα που μου στέρησε τη δυνατότητα να ξαναδώσω εξετάσεις για το πανεπιστήμιο, όπως δεν συγχώρεσα και τον Αριστοτέλη που συμφώνησε μαζί της. Βέβαια, ακόμα δεν έχω καταλήξει αν εκείνος υποχωρεί στις επιθυμίες της λόγω της αδυναμίας που της έχει, ή αν απλώς δεν αντέχει την πίεση και τη μουρμούρα της, οπότε προτιμάει την υποχώρηση για να έχει την ησυχία του.

Ωστόσο, εκείνον που δεν συγχώρεσα ποτέ είναι ο εαυτός μου. Έδειξα αδυναμία και δειλία. Δεν πάλεψα για όσα ήθελα. Φοβήθηκα και τα παράτησα. Συμβιβάστηκα με όσα μου υπαγόρευσαν οι άλλοι. Και αν ξεκινήσει κάποιος τη ζωή του ακολουθώντας άλλο δρόμο από αυτόν που λαχταράει, πιστεύω πως συνηθίζει τελικά σε αυτό το μοντέλο ζωής. Συνηθίζει να πορεύεται σε προκαθορισμένα μονοπάτια. Γίνεται κάτι σαν «καθ' ἑξίν εγκληματίας». Διότι είναι μεγάλο έγκλημα να μην τραβάει ο άνθρωπος το δρόμο που ονειρεύεται, με επακόλουθο να αποπροσανατολίζεται, να χάνεται, και να χάνει για πάντα την ευτυχία.

Η Αριστέα έβαλε τα γέλια καθώς διάβασε τις κακογραμμένες αράδες που είχε γράψει σχετικά με τον εαυτό της. Ένα σύντο-

μο βιογραφικό ξεκίνησε να συντάξει και, αντ' αυτού, την έπιασε συγγραφικό ντελίριο και έγραψε την «εξομολόγηση μιας καταπιεσμένης». Το βιογραφικό της το είχε ζητήσει ο παλιός συμμαθητής και παιδικός της φίλος Μάνος Τρουπάκης προκειμένου να δουλέψει τα απογεύματα στο φροντιστήριο «Αθηνά», όπου ο ίδιος όχι μόνο διδάσκει ως φιλόλογος, αλλά είναι και μέτοχος.

«Μην ανησυχείς», της είχε πει, «δεν θα κάνεις τίποτε δύσκολο. Με τις απουσίες και της εγγραφές των νέων σπουδαστών θα ασχολείσαι και με το αρχείο. Κομπιούτερ ξέρεις πολύ καλά. Η γραμματεία 4:00 με 8:00 το απόγευμα είναι ανοιχτή. Μετά θα φεύγεις. Αν μπορείς να έρχεσαι και δυο τρεις ώρες τα Σάββατα, θα έχεις μια ικανοποιητική αμοιβή. Για το τυπικό, όμως, της υπόθεσης γράψε ένα σύντομο βιογραφικό και φέρε και μια φωτοτυπία το απολυτήριο του λυκείου. Όχι πως θα τα ψάξει κανένας, αλλά όπως ξέρεις δεν είναι δικό μου το φροντιστήριο. Υπάρχουν και συνεταίροι. Τους έχω μιλήσει, φυσικά, για σένα και συμφώνησαν. Δόξα τω Θεώ, οι δουλειές μας πάνε καλά, οι μαθητές είναι πολλοί και χρειαζόμαστε και άλλον υπάλληλο στη γραμματεία. Η Πόπη δεν τα προλαβαίνει μόνη της».

Και όλα αυτά έγιναν επειδή η Αριστέα έψαχνε και δεύτερη δουλειά αφού ο μισθός της τράπεζας δεν αρκούσε για να καλύψει τις υποχρεώσεις της. Τι τραγική ειρωνεία! Η χαϊδεμένη μοναχοκόρη του ζεύγους Βασαρδάνη είχε ανάγκη και δεύτερης εργασίας για να τα βγάλει πέρα! Πώς έφτασε σε τέτοιο σημείο, ούτε που το κατάλαβε. Όταν ήταν μικρή, άκουγε τη Λούλα να φλυαρεί για ανθρώπους που δουλεύουν μέρα νύχτα για να εξασφαλίσουν τα προς το ζην. Τότε πίστευε πως επρόκειτο για τις γνωστές υπερβολές της μάνας της. Οι ιστορίες αυτές της θύμιζαν σενάριο δακρύβρεχτης ελληνικής ταινίας. Πού να φανταζόταν ότι θα ερχόταν ο καιρός που η ανάγκη θα έκανε και την ίδια πρωταγωνίστρια σε ένα τέτοιο θλιβερό σενάριο!

ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η Αριστέα Βασαρδάνη, η μοναχοκόρη του Αριστοτέλη και της Καλής Βασαρδάνη, γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Κυψέλη. Στη Φωκίωνος Νέγρη έφαγε τις τούμπες της ως πιτσιρίκα και μάτωσε για πρώτη φορά τα γόνατά της. Στη Φωκίωνος την κυνηγούσε η μάνα της κάθε μέρα για να την ταΐσει, ενώ της φώναζε:

«Αμάν! Με έσκασες πάλι σήμερα για λίγες μπουκιές φαΐ!»

Στη Φωκίωνος την τράβαγε απ' τα τσουλούφια, σαν την έβλεπε να παίζει μπάλα με τα αγοράκια και να λερώνει τα ρούχα της καθώς κυλιόταν στα χώματα.

Εκεί βρισκόταν και το σχολείο στο οποίο τέλειωσε το δημοτικό. Ποτέ δεν το χώνεψε αυτό το σχολείο. Όχι πως δεν αγαπούσε τα γράμματα. Η Αριστέα ήταν καλή μαθήτρια. Ούτε μια φορά δεν την έπιασαν οι δασκάλες απροετοίμαστη ή απρόσεκτη. Ο εφιάλτης άρχιζε την ώρα που χτυπούσε το κουδούνι για το σχολάσμα. Διότι ενώ το πρωί τη συνόδενε ο πατέρας της στο σχολείο, ο ήρεμος και λιγομίλητος Αριστοτέλης, το μεσημέρι την περίμενε η Λούλα. Η λέξη που της έλεγε πάντα μόλις την έβλεπε ήταν «άργησες», ακόμα κι αν έβγαινε πρώτη από όλα τα παιδιά του σχολείου. Μετά την πλάκωνε στα φιλιά, λες και είχε να τη δει κανένα χρόνο. Κι ύστερα άρχιζε το μαρτύριο της ιεράς εξέτασης. Η Λούλα δεν έκλεινε το στόμα της με τίποτα σε όλη τη

διαδρομή. Η μία ερώτηση διαδεχόταν την άλλη χωρίς να περιμένει απάντηση από την κόρη της.

«Σε σήκωσε η δασκάλα σήμερα; Πήρες κάνα καλό βαθμό; Πάλι έπαιξες μπάλα; Μέσα στις σκόνες είσαι. Έφαγες το κολατσιό σου ή το άφησες όπως χθες να βρωμοκοπάει στη σάκα σου;»

Μέχρι να φτάσουν στο σπίτι και να βρει η Αριστέα καταφύγιο στη σιωπή του δωματίου της, πάθαινε πανικό από το χείμαρρο των ερωτήσεων και τη διαπεραστική φωνή της μάνας της.

Μάταια την παρακαλούσε σαν έφτασε στις τελευταίες τάξεις του δημοτικού να μη στήνεται κάθε μεσημέρι στην αυλόπορτα του σχολείου.

«Μεγάλωσα πια. Σταμάτα τα φιλιά και τις αγκαλιές. Σε παρακαλώ, σταμάτα να έρχεσαι να με παίρνεις. Τι φοβάσαι πως θα πάθω; Όλοι “οι κακοί” εμένα βάλανε στο μάτι; Έχουν και καλύτερες δουλειές να κάνουν από το να ασχολούνται μαζί μου. Οι συμμαθήτριάς μου γυρίζουν μόνες τους στο σπίτι. Καμιά άλλη μαμά δεν έρχεται τα μεσημέρια. Ρεζίλι μ’ έχεις κάνει».

Η Λούλα όμως ήταν ανένδοτη. Αγέρωχη και καμαρωτή, στεκόταν καθημερινά έξω από το σχολείο με τα κόκκινα μαλλιά της να ανεμίζουν. Και σαράντα πυρετό να είχε, περίμενε την κόρη της με ανυπομονησία. Το καλοσχηματισμένο στόμα με τα σαρκώδη χείλη και τα κατάλευκα δόντια άνοιγε και ακουγόταν το γνώριμο «άργησες».

Όταν πήγε στο γυμνάσιο, η Λούλα ξεκίνησε να κάνει τα ίδια. Τότε η Αριστέα επαναστάτησε άσχημα:

«Ή το κόβεις ή κόβω το σχολείο. Διάλεξε και πάρε».

Έπεσε στο κρεβάτι παριστάνοντας την άρρωστη και δεν σηκωνόταν ούτε για να φάει. Η κατάσταση στο σπίτι ήταν εκτός ελέγχου και ο Βασαρδάνης αναγκάστηκε να επέμβει για να αποκαταστήσει την τάξη. Έπιασε τη γυναίκα του παράμερα να την ηρεμήσει:

«Γλυκιά μου, είσαι υπερβολική. Η αδυναμία σου στην Αριστέα μας σε κάνει υπερπροστατευτική. Είναι μεγάλη για να την πηγαиноφέρνουμε στο γυμνάσιο. Άφησέ την επιτέλους μόνη της. Καλό θα της κάνει. Δεν πιστεύω ότι κινδυνεύει στο δρόμο. Πρέπει να ανεξαρτητοποιηθεί».

«Μα τι λες τώρα; Πόση ανεξαρτησία πια χρειάζεται; Αυτό το παιδί είναι τελείως ασύδοτο. Κανένα μας δεν υπολογίζει. Ό,τι της καπνίσει κάνει. Δεν βλέπεις πώς μουλάρωσε προκειμένου να γίνει το δικό της; Η δική σου αδυναμία τη χάλασε. Εσύ φταις που δεν με ακούει. Τέλος πάντων, εσύ λέγε ό,τι θέλεις. Εδώ το θέμα μας είναι άλλο. Τόσα και τόσα συμβαίνουν κάθε μέρα στους δρόμους. Εγώ ανησυχώ και θα πηγαίνω να την παίρνω».

Από την άλλη, συμβούλευσε την κόρη του να μη συνεχίσει την κόντρα:

«Κορούλα μου, η κατά μέτωπο επίθεση ωθεί τα πράγματα στα άκρα. Εν προκειμένω, σε πανωλεθρία. Δηλαδή, θέλω να πω πως πρέπει να πηγαίνεις κανονικά στα μαθήματά σου για το δικό σου καλό. Όσο για τη μεσημεριανή παρουσία της μητέρα σου έξω από το σχολείο θα πρέπει να την ανεχτείς. Δεν γίνεται διαφορετικά. Όμως πιστεύω πως σύντομα αυτή η ιστορία θα λήξει».

«Και πώς θα γίνει αυτό, καλέ μπαμπά, αφού η μαμά δεν πείθεται με τίποτα».

«Εκ των πραγμάτων, κορούλα μου, θα γίνει εκ των πραγμάτων. Θα δεις!»

Αυτό το «εκ των πραγμάτων» αποδείχθηκε τελικά σοφό.

Η Λούλα στήθηκε αρκετά μεσημέρια έξω από το γυμνάσιο. Στο τέλος όμως ντράπηκε γιατί οι μαθητές τη σχολίαζαν χασκογελώντας. Έτσι αναγκάστηκε να υποχωρήσει. Έφυγε όμως με το κεφάλι ψηλά. Φώναξε ένα απόγευμα την κόρη της και της ανακοίνωσε με βαρύγδουπο ύφος:

«Αριστέα μου, είσαι μεγάλη κοπέλα πια. Αποφάσισα να μην

έρχομαι στο σχολείο. Νομίζω ότι είσαι ικανή να επιστρέφεις μόνη σου σπίτι. Αρκετά δεσμεύτηκα τόσα χρόνια με το πηγαίνελα. Επιτέλους να απαλλαγώ από αυτό το καθήκον, να κάνω και εγώ, βρε παιδάκι μου, τις δουλειές μου με άνεση. Να πιω και κανένα καφεδάκι με τις φίλες μου στη Φωκίωνος σαν άνθρωπος, χωρίς να τρέχω με την ψυχή στο στόμα κάθε μεσημέρι να σε παραλάβω».

Αυτή ήταν η Λούλα! Πάντα έβγαινε από πάνω. Ποτέ δεν βρέθηκε στη μεριά των ηττημένων. Ποτέ δεν είχε άδικο. Διότι, κατά την άποψή της, ήταν το τέλειον!